

Аналіз інфляції (квітень 2010)

Нетипове для квітня зниження споживчих цін (на 0.3%) було зумовлене, в основному, зниженням цін на сирі продовольчі товари, які стрімко зростали у січні-лютому поточного року. Додатковим чинником зниження цін виступала сезонність ціноутворення в сфері житлово-комунальних послуг для населення (внесок зниження адміністративно регульованих тарифів в ІСЦ – «-»0.1%).

В результаті, інфляція у річному вимірі уповільнилася до 9.7%, що є найнижчим значенням з лютого 2007 року.

З урахуванням сезонної корекції споживчі ціни за місяць зросли на 0.2%, що підтверджує наші припущення щодо значного впливу на даному етапі на споживчі ціни кон'юнктурних факторів.

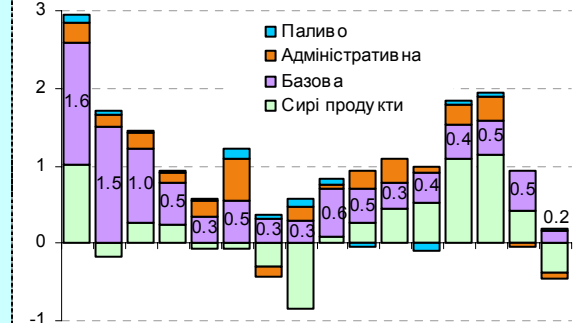
Базова інфляція¹ зросла у квітні лише на 0.3% (у березні – на 0.9%), що є її найнижчим показником починаючи з січня 2007 року. Таке стрімке зниження пояснюється укріпленням НЕОК гривні з початку року та суттєвим послабленням вторинних ефектів від підвищення цін на продовольчу сировину на початку року.

Зниження цін на компоненти небазового кошику² у квітні на 1.0% підтвердило нашу попередню оцінку щодо короткострокового характеру шоку цін на товари продовольчої групи у січні-лютому поточного року. У річному вимірі небазова інфляція зменшилась на 2.1 в.п. (до 11.3%). Зокрема, ціни на сирі продовольчі продукти у квітні знизилися на 1.3% (внесок в ІСЦ - «-»0.4%).

Продовження тенденції до відновлення як зовнішнього³, так і внутрішнього попиту визначало траєкторію стрімкого зростання промислових цін, що у квітні, як і в попередньому місяці, зросли на 3.0% (з початку року – на 10.1%). Основний внесок у зростання цін виробників у квітні здійснили галузі добувної промисловості (5.6%, внесок в ІЦВ – 0.5 в.п.) та металургії (10.4%, внесок в ІЦВ – 2.0 в.п.).

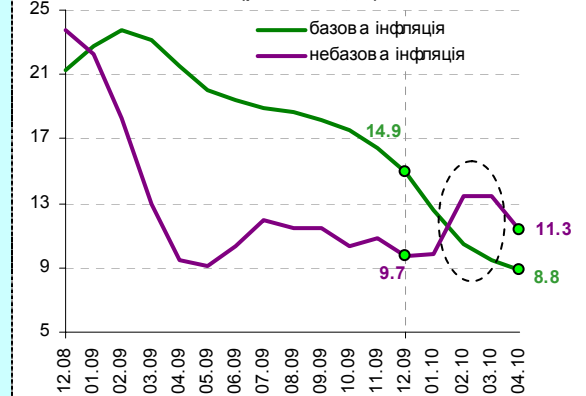
Зміна, %	Квітень 2010		
	До попереднього місяця	До початку року	12-місячна плинна
ІСЦ	-0.3	4.4	9.7
продукти харчування та безалкогольні напої	-0.6	7.6	11.1
одяг і взуття	0.2	0.4	3.9
житло, вода, електроенергія, газ та інші види палива	-0.1	0.5	5.6
транспорт	0.7	4.8	15.1
ІЦВ	3.0	10.1	21.7
Базова інфляція			
широка	0.3	2.8	8.8
вузька	0.0	0.5	4.3
Небазова інфляція	-1.0	6.7	11.3

Помісячні внески компонент в ІСЦ, в.п.

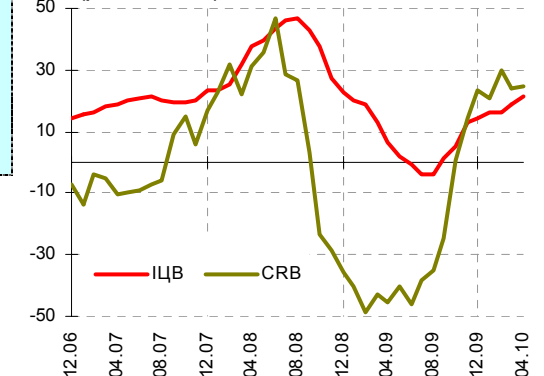
Джерело: Держкомстат та власні розрахунки

Цінові показники (річна зміна, %)

Джерело: Держкомстат та власні розрахунки

Тиск зовнішнього попиту на ціни виробників (річна зміна, %)

Джерело: Держкомстат, Reuters/CRB

¹ Зміна цін продовольчих товарів з високим ступенем обробки, непродовольчих товарів за винятком палива, а також послуг, ціни на які не регулюються адміністративно

² Зміна цін продовольчих товарів, що не пройшли промислової обробки, адміністративних послуг та палива

³ Індекс товарно-сировинних ринків CRB за плинний рік зріс на 24.9%.

Основним фактором стримування базової інфляції у квітні виступало збереження негативного розриву ВВП⁴ (на рівні -4.9% у I кварталі, за власними оцінками).

Водночас, стрімке зниження базової інфляції у квітні (до 0.3%), що відбулося попри тенденцію до активізації економічної активності, свідчить також про послаблення вторинних ефектів⁵ від шоків пропозиції, що відбулися на початку 2010 року.

Ціни на непродовольчі товари за винятком палива (вузька базова інфляція) у квітні залишилися незмінними (у річному вимірі зростання уповільнилося до 4.3%), що свідчить про вагому роль стабілізації НЕОК у формуванні цін за даною групою товарів. Так, серед компонент базової інфляції знизилася ціна на побутову техніку (-0.9% за місяць), фармацевтичну продукцію (-0.2%), телефонне обладнання (-1.8%), аудіотехніку та фотоапаратуру (-0.9%), туристичні послуги (-0.7%), що є наслідком укріплення НЕОК гривні.

Національний банк продовжував проводити політику стабільного курсу гривні до долару США, здійснюючи інтервенції з купівлі валюти на міжбанківському ринку (1.3 млрд. дол. США за квітень та майже 1 млрд. дол. США в березні).

Водночас, з метою нейтралізації інфляційного ефекту від зростання чистої грошової емісії Національний банк у квітні знизив обсяг ОВДП, що знаходяться у його портфелі (на 2.2 млрд.грн.) та продовжив активну політику з мобілізації надлишкової ліквідності⁶.

На стримування інфляції попиту також впливатиме прискорення темпів зростання обсягу депозитів населення (у квітні зросли на 5.1% або 11.1 млрд. грн, в тому числі в національній валюті – на 7.8% або 8.2 млрд.грн.)⁷. Разом з тим, залишок за кредитами фізичним особам у квітні знизився на 1.3% (2.9 млрд.грн.), з початку року – на 6.0% (14.2 млрд.грн.).

Обсяг поточних видатків Зведеного бюджету, частка яких у структурі перевищує 98%, у I кварталі зріс на 10.3% до відповідного періоду минулого року, залишившись майже незмінним у реальному вимірі.

Водночас, нехарактерний для даного періоду дефіцит Зведеного бюджету⁸, продовжив зростати (до 4.4 млрд. грн. у I кварталі) з огляду на значний обсяг поточних видатків.

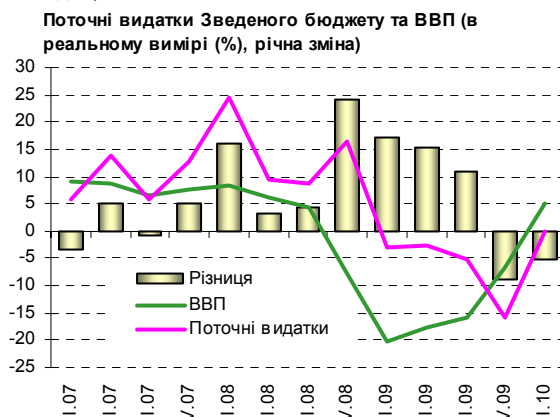
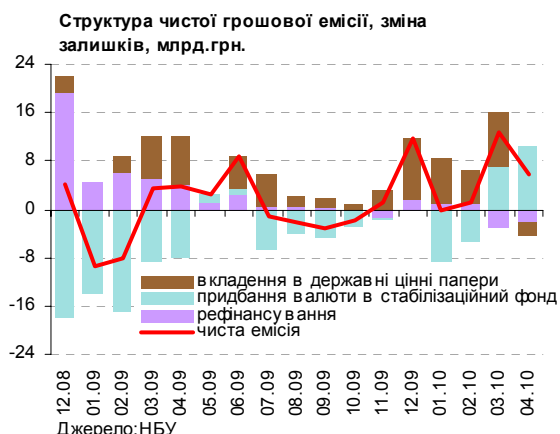
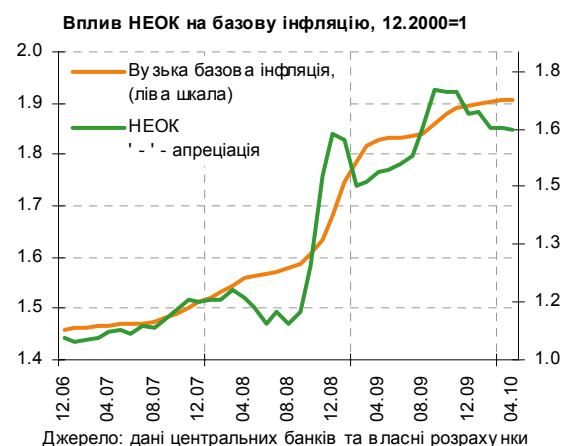
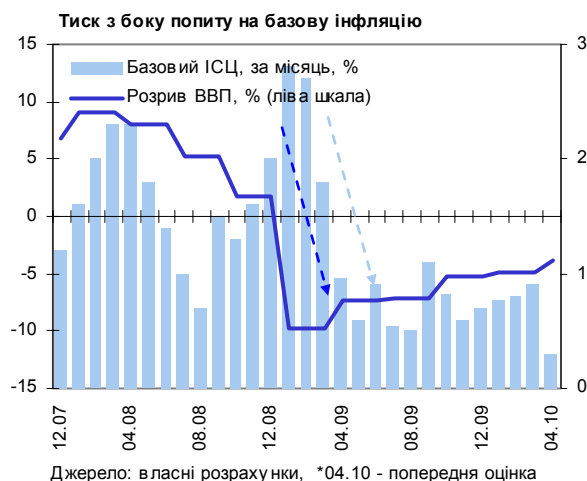
⁴ Відхилення фактичного рівня реального ВВП від свого довгострокового потенційного рівня, що виступає індикатором інфляційного тиску з боку сукупного попиту.

⁵ У формі зростання цін на продовольчі товари, що пройшли промислову обробку (напр. йогурти, сири, кондитерські вироби).

⁶ Оборот за операціями з мобілізації гривні у квітні склав 25.1 млрд.грн. (з початку року – на 81.4 млрд.грн.).

⁷ У березні на 2.3% та 2.2% відповідно.

⁸ Протягом 2002-2009 рр. середній профіцит Зведеного бюджету у січні-березні становив 2.4 млрд.грн.

У квітні відбулося сезонне зниження цін на окремі адміністративно регульовані послуги (центральне опалення – на 1.5%, фактична плата за житло (гуртожитки) – на 1.7%). Поряд з утриманням фіксованих тарифів на електроенергію та газопостачання для населення та підприємств теплокомуненерго це визначало подальше уповільнення річних темпів зростання адміністративно регульованих цін (до 14.4%).

Зростання вартості палива у квітні на 1.8% (з початку року – на 13.3%) було обумовлене динамікою світових цін на нафту (у квітні на 7.2%, з початку року - на 13.8%).

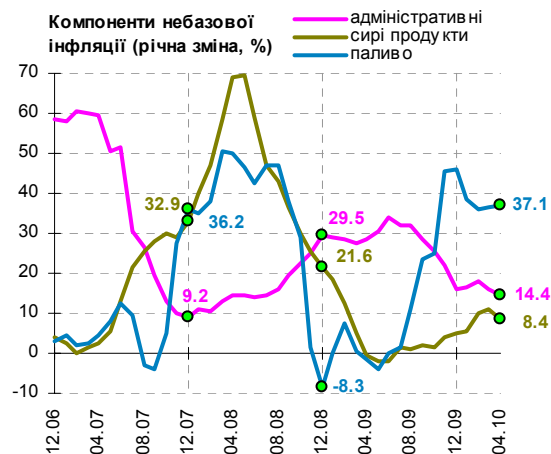
Нехарактерне для квітня стрімке зниження цін на сири продовольчі продукти (на 1.3%) було зумовлене ефектом «надмірного зростання» (overshoot effect) цін під впливом тимчасового шоку, що діяв у січні-лютому поточного року).

Так, ціни на молоко знизились на 4% (річна плінна – 27.1%), яйця – на 4.2% (річна плінна – 41.7%), масло – на 1.8% (річна плінна – 24.3%), фрукти – на 2.8% (річна плінна – 1.6%), овочі – на 2.1% (річна плінна – 16.1%), цукор – на 6.5% (річна плінна – 80.8%).

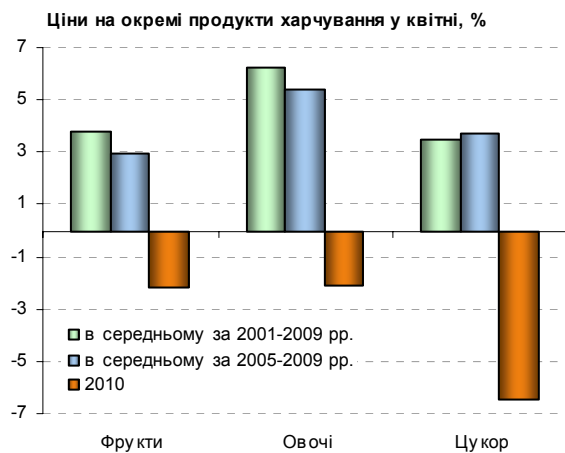
Промислові ціни продовжили стрімко зростати (другий місяць поспіль - на 3.0%, за плінний рік – на 21.7%). Найбільші внески у зростання цін виробників у квітні здійснили галузі добувної промисловості: як енергетичних (5.6%, внесок в ІЦВ – 0.3 в.п.), так і неенергетичних матеріалів (6.5%, внесок в ІЦВ – 0.2 в.п.), а також металургії (10.4%, внесок в ІЦВ – 2.0 в.п.) та машинобудування (1.8%, внесок в ІЦВ – 0.2 в.п.).

Зростання цін на метали у квітні стрімко прискорилося (до 10.4% за місяць, 33.1% за плінний рік), що є наслідком як значного зростання вартості залізної руди та вугілля у попередні періоди так і підвищення внутрішнього та зовнішнього⁹ попиту з боку промислових споживачів.

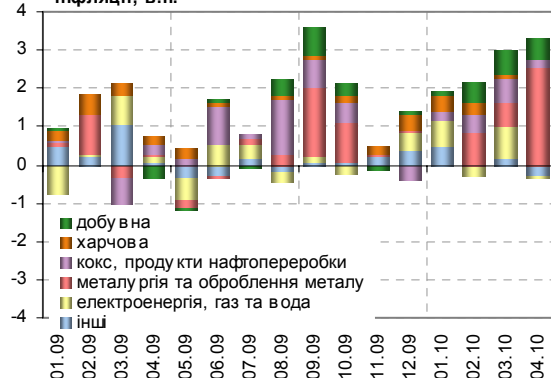
Водночас знизилися ціни на продукцію хімічної промисловості (на 1.6%, внесок в ІЦВ – «-»0.1 в.п.), що пов'язане із наближенням завершення посівної кампанії та відповідним зниженням попиту, а також у виробництві та розподіленні електроенергії, води, газу (на 0.1%).

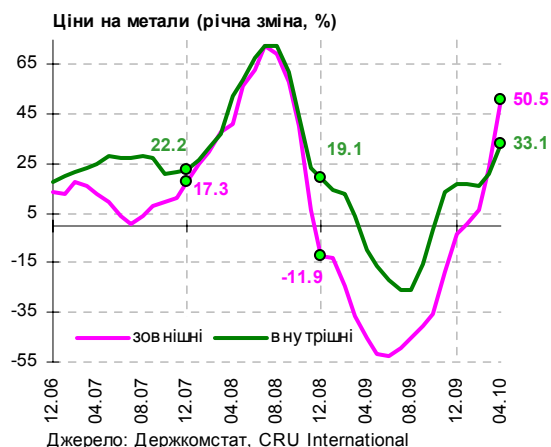
Джерело: Держкомстат та власні розрахунки

Помісячні внески компонентів промислової інфляції, в.п.

Джерело: Держкомстат та власні розрахунки

Джерело: Держкомстат, CRU International

⁹ Ціни на чорні метали у портах СНД (FOB) у квітні зросли на 10.5-24%.

Компоненти споживчого кошику	Ваги, %	За квітень		Останні 12 місяців	
		Зміна цін, %	Внесок в ІСЦ, в.п.	Зміна цін, %	Внесок в ІСЦ, в.п.
Індекс споживчих цін	100.0	-0.3	-0.3	9.7	9.7
Продукти харчування та безалкогольні напої, в т.ч.	53.3	-0.6	-0.3	11.1	6.1
Хліб та хлібопродукти	8.4	0.7	0.1	9.7	0.8
Хліб	4.6	0.9	0.0	9.8	0.5
Борошно	0.5	0.6	0.0	5.4	0.0
М'ясо та м'ясопродукти	12.9	0.7	0.1	0.0	0.0
Риба та продукти з риби	4.3	0.2	0.0	4.4	0.2
Молоко	1.6	-4.0	-0.1	27.1	0.4
Яйця	1.1	-4.2	-0.1	41.6	0.5
Олія та жири	5.3	-1.6	-0.1	8.5	0.4
Інші їстівні жири	1.4	-4.0	-0.1	-12.4	-0.2
Фрукти	3.5	-2.2	-0.1	1.6	0.1
Овочі	4.8	-2.1	-0.1	16.1	1.0
Картопля	1.3	-2.9	-0.1	5.2	0.1
Цукор	1.2	-6.5	-0.1	80.8	1.2
Одяг і взуття	7.5	0.2	0.0	3.9	0.3
Житло, вода, електроенергія, газ та інші види палива, в т.ч.	10.8	-0.1	0.0	5.6	0.6
Квартирна плата	1.0	0.8	0.0	17.6	0.2
Гаряча вода	0.5	0.4	0.0	7.2	0.0
Природний газ	1.7	0.0	0.0	0.0	0.0
Центральне опалення	2.1	-1.5	0.0	5.0	0.1
Транспорт	4.9	0.7	0.0	15.1	0.7
Паливо і мастила	1.4	1.8	0.0	37.1	0.6
Залізничний пасажирський транспорт	0.2	0.2	0.0	10.2	0.0
Автодорожній пасажирський транспорт	1.5	0.4	0.0	10.3	0.2
Зв'язок	3.0	-0.2	0.0	-4.7	-0.1
Освіта	1.7	0.1	0.0	14.3	0.2
<i>Інші</i>	<i>18.9</i>	<i>-</i>	<i>0.0</i>	<i>-</i>	<i>1.9</i>

Показники	Ваги, %	За квітень		Останні 12 місяців	
		Зміна цін, %	Внесок в ІСЦ, в.п.	Зміна цін, %	Внесок в ІСЦ, в.п.
Промисловість України	100.0	3.0	3.0	21.7	21.7
Добувна промисловість	9.9	5.6	0.5	37.5	3.6
Добування паливно-енергетичних корисних копалин	4.5	6.5	0.3	41.8	1.9
Добування корисних копалин, крім паливно-енергетичних	5.4	4.6	0.2	32.7	1.8
Переробна промисловість	75.6	3.4	2.5	22.2	16.3
Виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	14.2	0.2	0.0	17.2	2.4
Виробництво коксу і продуктів нафтопереробки	8.3	2.5	0.2	76.7	6.4
Хімічна і нафтохімічна промисловість	6.3	-0.9	-0.1	10.2	0.6
Виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	4.0	0.3	0.0	2.2	0.1
Металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів	24.3	10.4	2.5	33.1	8.0
Машинобудування	14.0	1.8	0.3	8.5	1.2
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	14.5	-0.1	0.0	11.8	1.7